

8 april 2023 (Paaswake)

Anton Milh o.p.

Weest gegroet, zusters en broeders, of zoals het luidt in het Grieks: *chairètè*. Onvermijdelijk dekt de vertaling niet alle dimensies van het origineel. *Traduire, c'est trahir*, zoals de Fransen zeggen. Dat is ook hier het geval: "weest gegroet" is tamelijk banaal, een wat oubollige manier om "hallo" of "goedendag" te zeggen. *Chairètè* wil echter meer zeggen, het is een woord dat iets extra in zich draagt. Het drukt vreugde en genade uit: iets als "ik ben blij, verheugd je te zien". En zo drukt de evangelist Mattheüs met één woord de hele dynamiek uit van de Verrijzenis, of zelfs van de hele heilsgeschiedenis, de geschiedenis van God met mensen, waarvan de Verrijzenis de bekroning is. Die dynamiek zou ik willen samenvatten met drie woorden: initiatief, houden van, en surplus.

Ten eerste: God is diegene die initiatief neemt. In Genesis is Hij de Schepper, in Exodus is Hij de Redder, bij Ezechiël de Hersteller. Telkens ligt het initiatief bij Hem. Het is God die naar de mens toegaat, die op hem afwandelt. Het is God die de mens aanspreekt. In het Mattheüs-evangelie met *chairètè*: "Maria's, wat ben ik blij jullie hier te zien!" In het Johannes-evangelie zelfs nog mooier: daar spreekt Jezus Maria Magdalena aan bij haar naam, waarop zij Hem herkent en uitroept "Rabboeni!" Het is God die de mens aanspreekt in Jezus, de historische figuur zoals Hij heeft rondgewandeld in Palestina in de eerste eeuw. Het

is God die ons, mensen van vandaag, aanspreekt in Jezus, de Verrezen Heer voor alle eeuwen.

Tweede sleutelwoord: houden van. Wat God doet, doet Hij uit liefde voor de mens. Het is een liefde die op geen enkele manier verdiend is. In ons leven doen we zoveel dingen om respect of waardering te krijgen van anderen. We denken in schema's van "ik geef – opdat jij zou geven". Bij God niets van dat. Genesis vertelt hoe Hij ons heeft geschapen – dat hebben we niet verdiend. In Exodus redt Hij ons uit liefde – ook dat hebben we niet verdiend. Bij Ezechiël geeft hij ons een nieuw hart – *nota bene* nadat we ons oude hart zelf hadden doen afsterven, door de dienst van allerlei afgoden. In Christus' Verrijzenis schenkt Hij ons vergeving van onze zonden en de mogelijkheid op een eeuwig leven. Hoe zou iemand *zo iets* ooit kunnen verdienen? De reddende beweging van God naar de mens kan je niet begrijpen in categorieën van "verdienste", want dan zouden we er allen zeer bekaaid van afkomen. God redt, omdat Hij van ons houdt, dat is voor Hem motivatie genoeg.

Dat brengt mij bij het derde woord. Na "initiatief" en "houden van" heb ik nog het woord "surplus". Gods handelen met mensen wordt gekenmerkt door een surplus, door een overvloed. Iets wat je niet kan begrijpen zonder het tweede woord, "houden van", "liefde". God handelt uit liefde, en waar gehandeld wordt uit liefde, worden de grenzen van het normaal doenbare overschreden. Wanneer God de mens scheidt uit liefde, ziet Hij dat het niet gewoon goed is – zoals de rest van de Schepping – maar héél goed. In Exodus redt Hij het volk Israël niet enkel van de tirannieke farao, maar leidt hen ook naar een land van melk en honing. Bij Ezechiël plant Hij in ons zijn eigen liefde, als een stekje of een scheut, opdat het in ons tot groei en bloei zou mogen komen, opdat wij zouden liefhebben zoals Hij liefheeft. En in Jezus draagt Hij niet enkel onze menselijkheid – tot in de extremiteit van lijden en dood – maar wekt Hij ons mens-zijn op tot een nieuw en overgankelijk leven. God geeft surplus op surplus, genade op genade.

Initiatief, houden van, surplus. I – H – S. U heeft het al wel eens zien staan op de gevels van kerken, bv. de Carolus Borromeus. *Iesus – Hominum – Salvator*. Jezus, Redder van Mensen. In Jezus – en meer bepaald in zijn Verrijzenis – kent de hele dynamiek van Gods op weg gaan met mensen zijn samenvatting en hoogtepunt. In Jezus zet God de eerste stap

richting de mensheid. In Jezus toont Hij ons zijn oneindige liefde. In Jezus, door zijn Verrijzenis, toont Hij ons het surplus van die liefde. Laat ons hierom de vreugde beleven die Jezus ons toezegt, wanneer Hij zegt *chairètè*, “mens, wat ben ik blij dat jij er bent, dat jij bent”. Vreugde en dankbaarheid, want voorbij, de dagen van de Passie van de Heer. Breken nu aan de dagen van zijn Verrijzenis. De Heer is waarlijk opgestaan.

Alleluia, amen.